

16.3.2022

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

EU:n kiireellisen toiminnan tarpeesta elintarviketurvan varmistamiseksi
Venäjän hyökättyä Ukrainaan ja pitkän aikavälin toimintasuunnitelmasta EU:n
elintarvikeomavaraisuuden kehittämiseksi
(2022/2593(RSP))

**Martin Häusling, Benoît Biteau, Sarah Wiener, Pär Holmgren, Tilly Metz,
Francisco Guerreiro**
Verts/ALE-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma EU:n kiireellisen toiminnan tarpeesta elintarviketurvan varmistamiseksi Venäjän hyökättyä Ukrainaaan ja pitkän aikavälin toimintasuunnitelmasta EU:n elintarvikeomavaraisuuden kehittämiseksi (2022/2593(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Venäjästä ja Ukrainasta ja erityisesti 16. joulukuuta 2021 antamansa päätöslauselman tilanteesta Ukrainan rajalla ja Venäjän miehittämällä Ukrainan alueilla¹,
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin johdon 16. ja 24. helmikuuta 2022 antamat lausunnot Ukrainasta,
- ottaa huomioon korkean edustajan 24. helmikuuta 2022 EU:n puolesta antaman julkilausuman Venäjän federaation asevoimien hyökkäyksestä Ukrainaaan,
- ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan ja komission puheenjohtajan 24. helmikuuta 2022 antaman julkilausuman Venäjän ennennäkemättömästä ja provosoimattomasta sotilaallisesta hyökkäyksestä Ukrainaa vastaan,
- ottaa huomioon Ukrainan presidentin ja komission puheenjohtajan äskettäin antamat julkilausumat Ukrainan tilanteesta,
- ottaa huomioon 24. helmikuuta 2022 annetun G7-ryhmän julkilausuman,
- ottaa huomioon 24. helmikuuta 2022 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 39 artiklan,
- ottaa huomioon jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta 2. joulukuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115²,
- ottaa huomioon maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU) N:o 1308/2013, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatuja järjestelmistä annetun asetuksen (EU) N:o 1151/2012, maustettujen viinituotteiden määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojasta annetun asetuksen (EU) N:o 251/2014 sekä unionin syrjäisimpien alueiden hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä 2. joulukuuta 2021 annetun asetuksen

¹ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0515.

² EUVL L 435, 6.12.2021, s. 1.

(EU) N:o 228/2013 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2117³,

- ottaa huomioon 1. maaliskuuta 2022 antamansa päätöslauselman Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaa vastaan⁴,
 - ottaa huomioon 10. maaliskuuta 2022 annetun Eurooppa-neuvostossa kokoontuneiden valtion- tai hallitusten johtajien julkilausuman Venäjän sotilaallisesta hyökkäyksestä Ukrainaan,
 - ottaa huomioon 11. maaliskuuta 2022 pidetyn G7-ryhmän maatalousministerien ylimääräisen kokouksen julkilausuman Venäjän federaation asevoimien hyökkäyksestä Ukrainaan,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Venäjän federaatio käynnisti 24. helmikuuta 2022 provosoimattoman ja perusteettoman hyökkäyksen Ukrainaan;
- B. ottaa huomioon elintarvike- ja juomavesivarastojen heikentyneen tilanteen Ukrainassa erityisesti piiritetyissä kaupungeissa ja venäläisten pommi-iskuista pahoin kärsivillä alueilla; ottaa huomioon, että Ukrainan humanitaariset tarpeet ja erityisesti elintarviketarpeet ovat kasvussa ja että YK:n pakolaisjärjestön arvion mukaan Ukrainasta pakenee 4 miljoonaa ihmistä heinäkuuhun 2022 mennessä ja 6,7 miljoonaa ihmistä joutuu siirtymään pois asuinseudultaan Ukrainan sisällä; ottaa huomioon, että Maailman ruokaohjelma (WFP) käynnisti hätäoperaation elintarvikeavun antamiseksi konfliktia pakeneville ihmisille sekä Ukrainassa että sen naapurimaissa sen jälkeen, kun se oli saanut virallisen avustuspyyntön Ukrainan hallitukselta; ottaa huomioon, että YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö (FAO) käynnisti 7. maaliskuuta 2022 Ukrainaa koskevan nopean toiminnan suunnitelman, jolla pyritään keräämään 50 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, joilla autetaan 240 000:ta sodasta kärsivää, haavoittuvassa asemassa olevaa maaseudun ihmistä; ottaa huomioon, että FAO:n mukaan vain 9 prosenttia (4,6 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria) pyydetystä rahoituksesta on myönnetty, joten rahoitusvaje on 45,4 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria (91 prosenttia);
- C. ottaa huomioon, että Venäjän hyökkäys vaarantaa vakavasti Ukrainan maataloustuotannon; ottaa huomioon, että sota on jo aiheuttanut merkittäviä ongelmia logistiikalle ja elintarvikeketjuille Ukrainassa; ottaa huomioon, että ne kymmenen aluetta, joilla on käynnissä sotilaallisia toimia, muodostavat 54 prosenttia auringonkukan kylvöalasta, 42 prosenttia maissin kylvöalasta ja 52 prosenttia vehnän kylvöalasta; ottaa huomioon, että ukrainalaisten viljelijöiden olisi lähiviikkoina aloitettava viljelykasvien istutus ja että sotilaallinen väliintulo vaarantaa vehnäsadon; ottaa huomioon, että ukrainalaisilla viljelijöillä on myös vaikeuksia hankkia siemeniä, erityisesti maissin ja auringonkukan siemeniä, mikä vaarantaa entisestään tulevat sadot; ottaa huomioon, että polttoainepula estää viljelijöitä käyttämästä koneitaan

³ EUVL L 435, 6.12.2021, s. 262.

⁴ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0052.

viljelykasvien istuttamiseen; ottaa huomioon, että siementen kylvöviiivästyksillä voi olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia satoon;

- D. ottaa huomioon, että Ukraina tuottaa suuren määrän vehnää, maissia, auringonkukansiemeniä ja auringonkukkaöljyä sekä elintarvike- että rehukäyttöön ja että maan osuus maailman maissimarkkinoista on 15 prosenttia, ohran maailmanmarkkinoista 15 prosenttia, vehnän maailmanmarkkinoista 10 prosenttia ja auringonkukkaöljyn maailmanmarkkinoista 50 prosenttia;
- E. ottaa huomioon, että jo ennen sotaa covid-19-pandemia, energiakriisi ja epäsuotuisat sääolot olivat jo häirinneet voimakkaasti maailman elintarvikemarkkinoita ja että FAO:n hintaindeksi oli noussut korkeimmilleen sitten vuoden 2011 jo ennen hyökkäystä; ottaa huomioon, että maailmanlaajuisten vehnävarastojen arvioidaan tällä hetkellä olevan 277,9–291,1 miljoonaa tonnia ja maissivarastojen arvioidaan olevan 280,9–302,2 miljoonaa tonnia (Yhdysvaltojen maatalousministeriön, kansainvälisen viljaneuvoston ja FAO:n maatalousmarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän mukaan) ja että EU:n viljavarastojen suuruus on noin 30 miljoonaa tonnia (josta vehnän osuus on 9,58 miljoonaa tonnia); ottaa huomioon, että Ukrainan viennin väheneminen tai päättyminen vaikuttaa voimakkaasti Ukrainan tuotannosta riippuvaisiin maihin, jo ennestään puutteellisesta ruokaturvasta kärsiviin maihin sekä maihin, jotka ovat alttiita tarjontasokeille ja hintojen nousulle, kuten Egyptiin, Libanoniin, Jemeniin, Etiopiaan, Afganistaniin ja Syyriaan; ottaa huomioon, että 90 prosenttia Egyptin vehnästä tuodaan Ukrainasta ja Venäjältä;
- F. toteaa, että elintarvikehyödykkeillä keinottelu voi aiheuttaa elintarvikekriisejä ja lisäksi biopolttoaineiden kysyntä aiheuttaa elintarviketoimituksiin kohdistuvia paineita; toteaa lisäksi, että suuret tuottaja- ja viejamaat voivat painostaa niiden elintarvikeviennistä riippuvaisia tuojamaita;
- G. ottaa huomioon, että Venäjä on synteettisten typpilannoitteiden ja niiden ainesosien suurin viejä ja että Valko-Venäjä on merkittävä potaskalannoitteiden viejä; ottaa huomioon, että typpilannoitteiden hinnat riippuvat suuresti maakaasun hinnoista, jonka osalta Venäjällä on merkittävä markkina-asema;
- H. ottaa huomioon, että Venäjä on suurin vehnän viejä ja että sen osuus maailmanlaajuisesta viennistä on yli 18 prosenttia; toteaa, että Venäjän vientitilanne säilyy edelleen epävarmana, kun Mustanmeren vienti käynnistyy vähitellen uudelleen ja Venäjä ottaa mahdollisesti käyttöön joitakin vientirajoituksia; ottaa huomioon, että Ukrainan hallitus kielsi 9. maaliskuuta 2022 keskeisten maataloustuotteiden, kuten rukiin, ohran, tattarin, hirssin, sokerin, suolan ja lihan, viennin vuoden 2022 loppuun saakka;
- I. ottaa huomioon, että yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteita ovat EU:n markkinoiden vakauttaminen, tarjonnan saatavuus, EU:n maataloustuotannon järkiperäinen kehittäminen sekä kohtuullisen elintason varmistaminen EU:n maatalousväestölle ja kohtuulliset hinnat EU:n kuluttajille;
- J. ottaa huomioon, että EU on Ukrainan suurin kauppakumppani, jonka osuus sen kauppavaihdosta oli yli 40 prosenttia vuonna 2019; ottaa huomioon, että Ukrainan osuus EU:n kokonaiskaupasta on noin 1,1 prosenttia ja että se on EU:n 18. tärkein

- kauppakumppani; ottaa huomioon, että Ukrainasta tuodaan pääasiassa raaka-aineita, kuten maataloustuotteita, kemiallisia tuotteita ja koneita;
- K. ottaa huomioon, että komission ennusteiden mukaan EU:n ennustetaan pysyvän viljan nettoviejänä; ottaa huomioon, että tänä vuonna sadon ennustetaan olevan hyvä, vaikka ensimmäisiä merkkejä kevään kuivuudesta on jo näkyvillä joissakin EU:n osissa;
- L. ottaa huomioon, että noin kaksi kolmasosaa EU:n viljantuotannosta⁵ ja 70 prosenttia öljysiementen tuotannosta on tarkoitettu eläinten rehuksi;
- M. ottaa huomioon, että noin 3 prosenttia EU:n viljantuotannosta⁶ ja lähes 40 prosenttia EU:n markkinoilla olevista öljykasveista on tarkoitettu kasvipohjaisiin biopolttoaineisiin; ottaa huomioon, että kasvipohjaisiin biopolttoaineisiin tarkoitettujen peltokasvien osuus on joissakin jäsenvaltioissa suurempi ja että osuus on lähes 18 prosenttia Saksan tuotannosta; ottaa huomioon, että vuonna 2021 EU tuotti 4 950 miljoonaa litraa (kasviperäistä) bioetanolia ja 12 330 miljoonaa litraa biodieseliä (kasviöljystä tuotettua), mikä vastasi 11 miljoonaa tonnia viljaa ja 8,6 miljoonaa tonnia kasviöljyä, ja että tämä määrä voitaisiin uudelleensuunnata ihmisten ja eläinten ravinnoksi;
- N. ottaa huomioon, että elintarvikkeiden hinnat ovat nousseet EU:ssa ja maailmanlaajuisesti; ottaa huomioon, että YK:n mukaan elintarvikkeiden maailmanmarkkinahinnat nousivat ennätyskorkealle helmikuussa 2022 ja että hinnat nousivat yli 24 prosenttia vuodessa;
- O. ottaa huomioon, että tietyillä aloilla viljelijöillä on ollut vuosien ajan vakavia ja jatkuvia haasteita tuotantokustannustensa kattamisessa, erityisesti maitotalalla; ottaa huomioon, että viljelijöiden tuotantopanos- ja tuotantokustannusten inflaatio on ollut huolestuttavaa erityisesti energian, lannoitteiden ja rehujen osalta; toteaa, että yksi merkittävä tekijä näissä hinnannousuissa on nykyinen liiallinen tukeutuminen tuontikaasuun, myös Venäjältä tuotavaan kaasuun, typpilannoitteiden valmistuksessa erittäin energiaintensiivisessä prosessissa, jonka osuus kasvihuonekaasupäästöistä on 2 prosenttia; toteaa, että nämä tuotantokustannusten nousut voivat aiheuttaa valtavia taloudellisia vaikeuksia joillekin tuottajille, erityisesti karjankasvattajille, jotka ovat riippuvaisia tuontirehusta;
- P. toteaa, että tuotantokustannusten nousu voi johtaa kuluttajahintojen nousuun, mikä rasittaa merkittävästi pienituloisia kotitalouksia elintarvikemenojen noustessa etenkin energian hinnannousun yhteydessä;
- Q. ottaa huomioon, että tietyt jäsenvaltiot sekä EU:n ulkopuoliset maat ovat panneet täytäntöön maataloustuotteiden, erityisesti viljan ja ruokaöljyjen, vientivalvontaa;
- R. ottaa huomioon, että Venäjää ja Valko-Venäjää koskevat pakotteet vaikuttavat lannoitteiden kaltaisten maatalouden tuotantopanosien hankintaan; ottaa huomioon, että Venäjän federaatio keskeytti ammoniumnitraatin viennin 2. helmikuuta 2022 alkaen

⁵Komission verkkosivu ”Viljat, öljykasvit, valkuaiskasvit ja riisi”, tilanne 17. maaliskuuta 2022.

⁶Komission verkkosivu ”Viljat, öljykasvit, valkuaiskasvit ja riisi”, tilanne 17. maaliskuuta 2022.

ainakin huhtikuuhun 2022 saakka; ottaa huomioon, että suuret varustamot ovat keskeyttäneet toimitukset Venäjälle ja Venäjältä; toteaa, että jokainen tonni Venäjältä tuotuja lannoitteita tai raaka-aineita rahoittaa Venäjän sotakoneistoa;

- S. ottaa huomioon, että Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa ja Pelloilta pöytään -strategiassa otetaan käyttöön kokonaisvaltaisia lähestymistapoja paitsi ilmasto- ja biodiversiteetikriisin ehkäisemiseen Euroopassa myös elintarviketurvan varmistamiseen, ravitsemuksen ja kansanterveyden parantamiseen ja elintarvikkeiden kohtuuhintaisuuden varmistamiseen samalla kun tarjotaan oikeudenmukaisempi taloudellinen tuotto viljelijöille toimitus- ja arvoketjussa ja vahvistetaan alkutuottajien asemaa parantamalla kestävyttä, puuttamalla ilmastokriisiin, maaperän terveyteen ja ekosysteemien romahtamiseen sekä lisäämällä viljelijöiden ja toimitusketjujen riippumattomuutta;
- T. ottaa huomioon, että Pelloilta pöytään -strategiassa hahmoteltiin useita tärkeitä aloitteita, kuten EU:n valmiussuunnitelma elintarvikehuollon ja elintarviketurvan varmistamiseksi kriisitilanteissa lainsäädäntökehyksen puitteissa, jotta voidaan edelleen nopeuttaa siirtymistä kohti kestävää elintarvikejärjestelmää vuoden 2023 loppuun mennessä;
- U. ottaa huomioon, että Pelloilta pöytään -strategian tavoitteena on vähentää tuotantopanosten käyttöä maataloilla ja erityisesti vähentää kemiallisten torjunta-aineiden kokonaiskäyttöä 50 prosentilla, kaikkein vaarallisimpien torjunta-aineiden käyttöä 50 prosentilla ja lannoitteiden käyttöä vähintään 20 prosentilla vuoteen 2030 mennessä;
- V. toteaa, että ekologisten alojen ja niiden jatkamisen yhteisessä maatalouspolitiikassa vuodesta 2022 lähtien on tarkoitus edistää biologista monimuotoisuutta ja siten maatalouden ekosysteemien toimintoja, kuten pölytystä, ekosysteemille haitallisia tuholaisia syövien petohyönteisten käyttöä, maaperän suojelua sekä ravinteiden, veden ja hiilen kiertoa, mikä vahvistaa maatalouden koko ekosysteemiä ja tekee siitä kestävämmän ja tuottavamman; toteaa, että kyntämättä jättäminen ja torjunta-aineiden käyttämättä jättäminen on välttämätöntä näiden tuottoa pitkällä aikavälillä lisäävien toimien toteuttamiseksi; ottaa huomioon, että vuoden 2019 ekologisia aloja koskevat luvut osoittavat, että lähes 3 prosenttia peltokäytössä olevasta maatalousmaasta oli tuottamatonta ja 2,6 prosenttia kesantomaata, kun lähes 11 prosenttia ekologisen alan maa-alasta käytetään jo tuottavasti esimerkiksi palkokasvien viljelyyn;
- W. ottaa huomioon, että hallitustenvälisen ilmastomuutospaneelin (IPCC) ja biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevän hallitustenvälisen tiede- ja politiikkafoorumin raportin, joka julkaistiin samana päivänä kuin hyökkäys käynnistyi, mukaan nykytilanne osoittaa selvän suuntauksen kohti tuottavuuden laskua ekologisen köyhtymisen ja maatalouden ekosysteemien romahtamisen vuoksi⁷, mikä on yhteydessä liialliseen riippuvuuteen keinotekoisista tuotantopanoksista ja oheisvahinkoihin, kuten maaperän eroosioon, pintamaan häviämiseen, satojen pienenemiseen pölyttäjien määrän vähenemisen vuoksi, tuottavuutta tukevien hyödyllisten lajien häviämiseen,

⁷ Hallmann, C.A. et al., "More than 75 percent decline over 27 years in total flying insect biomass in protected areas", PLoS ONE, osa 12, nro 10, PLOS, San Francisco, 2017.

heikentyneeseen sietokykyyn tuholaisia, kuivuutta ja tulvia vastaan, kalasaaliiden ja vesiviljelytuotteiden määrän vähenemiseen ja merikalakantojen uudelleenjakoon, kuten todetaan myös vuonna 2019 julkaistussa IPCC:n erityisraportissa valtameristä ja kryosfääristä muuttuvassa ilmastossa;

- X. toteaa, että Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteisiin ja kestäväan kehitykseen siirtymiseen kohdistettu kritiikki perustuu oletukseen, että tuottavuus jää jälkeen, kun toiminnallinen biologinen monimuotoisuus lisääntyy tai luonnollisia prosesseja käyttävät agronomiset tekniikat korvaavat aiemmin synteettisillä tuotantopanoksilla suoritettut toiminnot; toteaa, että valtava määrä riippumattomia ja vertaisarvioituja tieteellisiä tutkimuksia osoittaa, että tuottavuus ei vähene lähes kahdessa kolmasosassa tapauksista, että menetykset rajoittuvat lyhyeen siirtymäkauteen ja että tuottavuus jopa kasvaa tietyissä tapauksissa⁸;
- Y. toteaa, että biologisen monimuotoisuuden lisääntyminen ja toiminnallisen biologisen monimuotoisuuden ja hyödyllisten lajien tarjoamat toiminnot – pölytys, tuholaisia syövät petohyönteiset, maatalouden ekosysteemien parempi sietokyky eroosiota, kuivuutta ja tulvia vastaan, maaperän muodostuminen ja hiilinielut – ovat myös välttämättömiä, jotta voidaan vahvistaa elintarviketuotantoa ja taata sen jatkuminen sekä samalla lisätä maatalouden kannattavuutta viljelijöille⁹;
- Z. toteaa, että mahdollisuudet lisätä viljan tuotantoa Euroopassa ovat rajalliset, koska kesannoidut ja tällä hetkellä käytettävissä olevat alat ovat enintään 6 miljoonaa hehtaaria yhteensä 100 miljoonasta hehtaarista viljelysmaata ja mahdollisesti saatavan sadon määrä on alhainen, koska kesannoidut alueet sijaitsevat heikkotuottoisella maalla;
- AA. katsoo, että eläinten laajamittaisen ruokinnan tukeminen elintarvikkeilla tai viljelysmailla, jotka muutoin voitaisiin hyödyntää elintarvikekäyttöön, on tehotonta kalorien käyttöä ja on johtanut siihen, että EU on kalorien nettotuojaja¹⁰; katsoo, että eläintuotteiden kulutuksen selkeä vähentäminen ja siirtyminen omavaraiseen karjankasvatukseen, jossa karja ruokitaan EU:n laidunmailla ja palkokasveilla, mahdollistaisi EU:n siirtymisen kaloreiden nettotuojasta nettoviejäksi, pienentäisi sen hiilijalanjälkeä, edistäisi biologisen monimuotoisuuden palauttamista, hiilen varastointia EU:n maatalouden ekosysteemeissä ja vähentäisi EU:n riippuvuutta maakaasusta ja fossiilisista polttoaineista lannoitteiden tuotannossa;
- AB. ottaa huomioon, että Roomassa vuonna 1996 annetussa Via Campesinan päätöslauselmassa elintarvikeomavaraisuus määriteltiin kansojen ja maiden oikeudeksi määrittellä oma maatalous- ja elintarvikepolitiikkansa; ottaa huomioon, että tämän käsitteen tarkoituksena on antaa kullekin maalle mahdollisuus ruokkia oma väestönsä ja

⁸ Tamburini, G. et al., "Agricultural diversification promotes multiple ecosystem services without compromising yield", *Science Advances*, Vol. 6, No 45, American Association for the Advancement of Science, Washington, DC, 2020.

⁹ van der Ploeg, J. D. et al., "The economic potential of agroecology: empirical evidence from Europe", *Journal of Rural Studies*, Vol. 71, Elsevier, Amsterdam, 2019, s. 46–61.

¹⁰ Sciavo, M et al., "An agroecological Europe by 2050: What impact on land use, trade and global food security?", IDDRI, Pariisi, 2021.

olla riippumaton; ottaa huomioon, että Pelloilta pöytään -strategian tavoite vähentää viljelijöiden riippuvuutta ulkoisista tuotoksista vastaa tätä määritelmää;

AC. ottaa huomioon, että vuoden 1994 Marrakeshin sopimus ja erityisesti Maailman kauppajärjestön (WTO) maataloussopimus ovat edistäneet maatalousalueiden erikoistumista; ottaa huomioon, että tämä erikoistuminen on johtanut siihen, että joillakin alueilla on paljon vientiä, ja osa alueista on lähes täysin riippuvaisia tuonnista; toteaa, että tämä tilanne ei kestä sotien kaltaisia kriisejä ja että se on yksi tekijöistä, joka edesauttaa nykyistä maailmanlaajuista puutteellista elintarviketurvaa;

A. HUMANITAARISET HÄTÄTILANTEET

1. vaatii Venäjän federaatiota lopettamaan välittömästi kaikki sotatoimet Ukrainassa, vetämään ehdoitta pois kaikki sotilaalliset ja puolisotilaalliset joukkonsa ja sotilaskalustonsa Ukrainan koko kansainvälisesti tunnustetulta alueelta ja kunnioittamaan täysimääräisesti Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä sen kansainvälisesti tunnustettujen rajojen sisällä;
2. toteaa, että elintarvikeketjujen turvaaminen ja ravitsevien elintarvikkeiden tuotannon varmistaminen kotitalouksien tasolla ovat ratkaisevan tärkeitä elintarvikekriisin torjumiseksi;
3. kehottaa toteuttamaan välittömiä ja koordinoituja toimia ja käyttämään unionin pelastuspalvelumekanismia, jotta voidaan maksimoida tuki Ukrainalle erityisesti humanitaarisen avun ja elintarvikeavun osalta sekä huolehtimalla turvallisista EU:n humanitaarisista käytävistä ja tarjoamalla ruokaa ja suojaa kaikille maasta pakeneville ihmisille; korostaa, että lisätukea tarvitaan, vaikka EU:n humanitaarisen avun on tähän mennessä arvioitu olevan noin 500 miljoonaa euroa; korostaa erityisesti, että EU:n olisi annettava humanitaarista apua Ukrainan kansalle lyhyen aikavälin elintarviketurvan varmistamiseksi Ukrainassa ja kaikille EU:hun saapuville pakolaisille Euroopan pakolaisia koskevan koheesiopolitiikan tukitoimen sekä koheesiota ja Euroopan alueita tukevan elpymisavun kautta sekä osallistumalla FAO:n Ukrainaa koskevaan nopean toiminnan suunnitelmaan lisäämällä sen taloudellista tukea; korostaa, että lisärahoitusta on löydettävä, koska koheesiopolitiikan varoilla on ensisijainen rooli EU:n jäsenvaltioiden yhdenmukaisen kehityksen varmistamisessa; kehottaa EU:ta koordinoimaan toimiaan YK:n virastojen ja kaikkien kumppaneiden kanssa, jotta Ukrainan sodasta kärsiville ihmisille voidaan tarjota kiireellistä elintarvike- ja toimeentuloapua;
4. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita lisäämään rahoitusosuuksiaan Maailman ruokaohjelmaan käyttämällä monivuotisessa rahoituskehyksessä säädettyä solidaarisuus- ja hätäapuvaramia; panee merkille, että komissio maksaa Maailman ruokaohjelmaan 465 miljoonaa euroa vuodessa ja jäsenvaltiot 1,47 miljardia euroa vuodessa; panee lisäksi merkille, että solidaarisuus- ja hätäapuvaramien määrärahat ovat 1,2 miljardia euroa, josta enintään 35 prosenttia (420 miljoonaa euroa) voidaan käyttää EU:n ulkopuolisiin maihin; korostaa, että solidaarisuus- ja hätäapuvaramien käytettävissä oleva määrä ei välttämättä ole riittävä ja että talousarvioon saatetaan tarvita lisää joustavuutta;

5. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita arvioimaan kiireellisesti yhteistyössä kansainvälisten kumppaneidensa ja asiaankuuluvien kansainvälisten instituutioiden kanssa kaikkia käytettävissä olevia keinoja, joilla voidaan välttää kaikki häiriöt tuojamaiden maksutaseissa, mukaan lukien suora rahoitus ja velkojen uudelleenjärjestely; pitää tärkeänä asettaa etusijalle avustuksiin perustuva rahoitus oletusvaihtoehtona erityisesti vähiten kehittyneille maille eikä suosia takausmekanismien tai lainojen yhdistämistä avustuksiin nähden, koska tämä voisi lisätä velkataakkaa;

B. LYHYEN AIKAVÄLIN ELINTARVIKETURVAN VARMISTAMINEN EU:SSA

6. korostaa, että Ukrainan vallitseva konflikti on nostanut esiin maailmanlaajuisen elintarvikejärjestelmän haavoittuvuudet; kehottaa näin ollen EU:ta turvaamaan kehitysmaiden oikeudet elintarvikeomavaraisuuteen keinona saavuttaa ravitsemusturva, köyhyyden vähentäminen, osallistavat, kestävät ja oikeudenmukaiset globaalit toimitusketjut sekä paikalliset ja alueelliset markkinat kiinnittäen erityistä huomiota perheviljelmiin, jotta voidaan turvata kohtuuhintaisten ja helposti saatavilla olevien elintarvikkeiden saanti;
7. kehottaa komissiota ja neuvostoa säilyttämään covid-19-pandemian yhteydessä käyttöön otetun yleisen poikkeuslausekkeen, jolla keskeytetään jäsenvaltioiden finanssipoliittisten sääntöjen soveltaminen hätätilanteessa;
8. vaatii, että covid-19-pandemian vanavedessä kehitetty Euroopan elintarvike turvan kriisivalmius- ja reagointimekanismi kokoontuu uudelleen mahdollisimman pian, jotta voidaan keskustella sodan vaikutuksista elintarvike turvaan EU:ssa ja sen ulkopuolella; panee merkille, että tämän elimen oli alun perin määrä kokoontua maaliskuun 2022 lopussa, mikä olisi liian myöhäistä, jotta sen keskustelut olisivat täysin tehokkaita;
9. korostaa elintarvikevarastojen merkitystä sekä EU:ssa että EU:n ulkopuolisissa maissa elintarvikkeiden saatavuuden varmistamisessa epävakaina aikoina; kehottaa komissiota tekemään kattavan arvioinnin kaikista EU:n tasolla saatavilla olevista julkisista ja yksityisistä elintarvikelähteistä ja -varastoista ja arvioimaan, miten ne otetaan käyttöön ja jaellaan ja miten tehokkaasti vähennetään saatavuuteen, saavutettavuuteen ja kohtuuhintaisuuteen liittyviä ongelmia erityisesti EU:n ulkopuolisissa maissa; korostaa, että lisäksi on arvioitava yksityisten kaupallisten varastojen laajuutta;
10. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ehdottamaan pikaisesti FAO:n maailman ruokaturvakomitean kokousta, jonka olisi oltava ensisijainen koordinointifoorumi asiassa, koska se varmistaa kaikkien valtioiden osallistavan edustuksen; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita osallistumaan tähän foorumiin, jotta varmistetaan kansainvälinen koordinointi erityisesti varastojen, biopolttoaineiden ja tuojamaiden taloudellisen tuen osalta;
11. kehottaa Euroopan unionia kutsumaan koolle WTO:n yleisneuvoston kiireellisen kokouksen, jotta se voi toteuttaa toimenpiteitä maataloushyödykkeiden markkinoiden sääntelemiseksi, jotta voidaan vähentää mahdollisimman paljon valtioiden tai yksityisten yritysten harjoittamaa keinottelua ja helpottaa riippuvaisten maiden mahdollisuuksia saada väestölleen välttämättömiä peruselintarvikkeita; korostaa, että nykyiset maataloutta koskevat WTO:n säännöt eivät anna maille mahdollisuutta panna

täytäntöön elintarvikeomavaraisuutta ja alueellista yhteistyötä koskevia politiikkoja, ja kehottaa komissiota vaatimaan tarvittavia muutoksia;

12. toteaa, että markkinoilla keinottelu, manipulointi ja elintarvikkeiden kauppa voivat keinotekoisesti nostaa tukkuhintoja ja johtaa markkinoiden epävakauteen; kehottaa tässä yhteydessä kieltämään välittömästi ja väliaikaisesti keinottelukäytännöt, kuten lyhyeksi myynnin, valtionlainojen ja luottoriskien vaihtosopimukset, futuuriopiot ja elintarvikkeiden huippunopean kaupan, jotka voivat johtaa markkinoiden manipulointiin, saalistushinnoitteluun ja hintakiskontaan; kehottaa komissiota ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista tekemään yhteistyötä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa ja esittämään kiireellisen ehdotuksen lyhyeksi myynnin väliaikaisesta kieltämisestä ja elintarvikehyödykkeiden turvaamisesta osakemarkkinoilla, myös tarkistamalla tällä hetkellä hyvin sallivaa EU:n positiolimiittijärjestelmää, ja ottamaan volatilitietin huomioon kyseisiä positiolimiittejä asetettaessa; korostaa, että tarvitaan sekä julkisten että yksityisten sidosryhmien maataloustuotantoa koskevia avoimia tilastoja, erityisesti kun otetaan huomioon viljemarkkinoiden äärimmäinen keskittyminen;
13. kehottaa ottamaan käyttöön hätätilanteen rahoitustukea sen varmistamiseksi, että köyhyydessä elävät kotitaloudet EU:ssa saavat elintarvikkeita, muun muassa lisäämällä vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston rahoitusta;
14. kehottaa komissiota aktivoimaan asetuksen (EU) N:o 1308/2013¹¹ 219 artiklan, joka koskee kriisivarauksen käyttöä EU:n tuotannon vakauttamiseen edellyttäen, että kestävyyskriteerejä noudatetaan;
15. vaatii nopeaa ja asianmukaista taloudellista tukea kriisistä kärsiville viljelijöille mutta edellyttää, että tuen ehtona on kestävyyskriteerien täytyminen, jotta ei pahenneta ilmasto- ja biodiversiteettikriisiä eikä heikennetä ekologista perustaa ja luonnonvaroja, joita tarvitaan pitkän aikavälin elintarviketurvaan ja elintarviketuotannon jatkumiseen; panee tässä yhteydessä merkille ekologisten alojen roolin toiminnallisen biologisen monimuotoisuuden ja ympäröivien peltoalueiden satojen edistämässä jopa 36 prosentilla; kehottaa voimakkaasti välttämään torjunta-aineiden käyttöä ekologisilla aloilla, sillä kertyneet tuottavuushyödyt menetetään tappamalla tuholaisia syöviä petohyönteisiä ja viljelykaistoille houkuteltuja pölyttäjiä, sekä välttämään kyntämistä, joka aiheuttaa kertyneen hiilen häviämistä; korostaa erityisesti, että minkään Ukrainan kriisin aikana toteutetun toimenpiteen ei pitäisi johtaa synteettisten torjunta-aineiden ja lannoitteiden käytön lisääntymiseen eikä sen pitäisi olla syy myöntää hätätapauksen perusteella lupia torjunta-aineille, joiden on osoitettu olevan haitallisia ihmisten tai ekosysteemien terveydelle; korostaa, että hätätoimenpiteiden olisi oltava ajallisesti tiukasti rajoitettuja;
16. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita pitämään EU:n sisämarkkinat avoimina ja välttämään uusia markkinahäiriöitä erityisesti välttämällä vientirajoituksia;

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1308/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671).

17. korostaa, että koulujärjestelmiä on hyödynnettävä täysimääräisesti, jotta vähävaraisilla lapsilla on mahdollisuus saada ruokaa; korostaa lisäksi julkisten hankintojen ohjelmien hyödyllisyyttä pyrittäessä edistämään julkista tukea sille, että hankintoja tehdään pienviljelijöiltä ja paikallisilta tuottajilta, kun ostetaan ravitsevia elintarvikkeita jakelua varten, jotta voidaan suojautua puutteelliselta elintarviketurvalta;
18. painottaa, että EU:ssa päätyy vuosittain jätteeksi 88 miljoonaa tonnia elintarvikkeita ja ruoan haaskauksen kustannuksiksi arvioidaan noin 143 miljardia euroa; korostaa, että elintarvikejätteen määrään puuttumisella olisi välitön myönteinen vaikutus elintarviketurvaan; kehottaa jälleen toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet EU:n elintarvikejätteen vähentämiseksi 30 prosentilla vuoteen 2025 ja 50 prosentilla vuoteen 2030 mennessä vuoden 2014 perustasoon verrattuna; korostaa, että on vältettävä elintarvikejätteen syntymistä varastoinnin aikana, helpotettava elintarvikkeiden lahjoittamista vastuulainsäädännön johdonmukaisella täytäntöönpanolla ja kannustettava elintarvikejätteen talteenottoon; kehottaa erityisesti supermarketteja puuttumaan kiireellisesti ehkäistävissä olevaan ruuan haaskaukseen vaihtoehtoisilla vaihtoehdoilla, kuten ottamalla käyttöön hinnanalennuksia ja tekemällä yhteistyötä paikallisyhteisöjen, kuten ruokapankkien, kanssa paikallisen elintarvikeköyhyyden ja puutteellisen elintarviketurvan lievittämiseksi; kehottaa jäsenvaltioita harkitsemaan mahdollisuutta antaa uusia säädöksiä epäterveistä kaupan käytännöistä, jotka aiheuttavat elintarvikejätteen syntymistä, niiden käytäntöjen lisäksi, jotka jo kuuluvat sopimattomia kauppatapoja koskevan direktiivin¹² soveltamisalaan; kehottaa asettamaan kaupan pitämistä koskevista vaatimuksista annettavissa tulevilla aloitteilla etusijalle elintarvikejätteen vähentämisen; korostaa, että jatkuva ylituotanto uhkaa myös synnyttää elintarvikejätettä; kehottaa parantamaan elintarvikejätteen ja erityisesti tilatasolla syntyvän elintarvikejätteen seurantaa kaikkialla; kehottaa kaikkia jäsenvaltioita laatimaan ja panemaan täytäntöön elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemistä koskevia ohjelmia, joissa otetaan täysimääräisesti huomioon kiertotalouden periaatteet ja edistetään lyhyitä elintarvikeketjuja, jotka pienentävät elintarvikejätteen syntymisen riskiä;

C. KESKIPITKÄN JA PITKÄN AIKAVÄLIN ELINTARVIKETURVAN VARMISTAMINEN EU:SSA

19. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan nopeasti käyttöön kasvipohjaisten biopolttoaineiden, bionesteiden ja biomassapolttoaineiden tuotantoa ja sekoittamista koskevia väliaikaisia keskeyttämistoimenpiteitä, jotta voidaan varmistaa elintarvikkeiden lisätoimitukset, vakauttaa elintarvikkeiden maailmanmarkkinat ja luopua vuoteen 2030 mennessä asteittain kasvipohjaisista biopolttoaineista kehittyneitä biopolttoaineita lukuun ottamatta; kehottaa komissiota ryhtymään yhteisiin toimiin Yhdysvaltain ja Kanadan kanssa, jotta varmistetaan, että elintarvikkeet asetetaan etusijalle kasviperäisiin biopolttoaineisiin nähden;

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/633, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, hyvän kauppatapan vastaisista käytännöistä yritysten välisissä suhteissa maataloustuote- ja elintarvikeketjussa (EUVL L 111, 25.4.2019, s. 59).

20. kehottaa edistämään ja yksinkertaistamaan energiatehokkuustoimenpiteiden saatavuutta, jotta vähennetään suorista energiapanoksista viljelijöille aiheutuvaa kustannustaakkaa, ja toteaa, että useimmissa karjankasvatusjärjestelmissä eläinten rehu on tärkein energiankäyttöluokka;
21. kehottaa pitämään etusijalla ihmisten elintarvikkeita verrattuna EU:n elintarviketarpeet ylittävälle EU:n tuotantoeläinpopulaatiolle tarkoitettuun rehuun; kehottaa erityisesti komissiota ja jäsenvaltioita panemaan vihdoin täytäntöön kunnianhimoisen proteiinis suunnitelman, jossa keskitytään erityisesti palkokasveihin, jotka voivat mahdollistaa itse tuotetun rehun ja korvata lannoitteet tai vähentää niiden käyttöä sitomalla tyypeä, ja vähentämään eläinten rehuun ja tuotantokustannuksiin kohdistuvaa painetta siirtymällä märehäntäjien laiduntamiseen; huomauttaa, että geenimuokatut kasvit ja eläimet ovat patentoituja ja niitä olisi siksi vältettävä, koska ne edistäisivät entisestään siemen-, kasvi- ja eläintuotannon markkinoiden keskittymistä ja lisäisivät tuotantopanostuskustannuksia sen lisäksi, että ne eivät tarjoa mitään etuja verrattuna agroekologisiin järjestelmiin, joista on todistettavasti hyötyä biologisen monimuotoisuuden ja ilmaston kannalta puutteellisen elintarviketurvan lievittämisessä;
22. kehottaa komissiota vahvistamaan edelleen Pellolta pöytään -strategian tavoitetta, joka koskee lannoitteiden käytön vähentämistä, ja tukemaan kaikilla asianmukaisilla toimintapolitiikoilla käytäntöjä, joilla parannetaan maaperän hedelmällisyyttä itse tuotetuilla toimenpiteillä, joilla varmistetaan riippumattomuus lannoitteiden tai kaasun tuonnista, kuten viljelykierto, kompostointi ja eläinjätteen käyttö nitraattidirektiivin¹³ rajoissa; korostaa, että lannoitteiden käytön osuus on arviolta 50 prosenttia maatalouden energiankulutuksesta, kun otetaan huomioon sekä suora että epäsuora käyttö; korostaa, että energian hintojen nousu vaikuttaa synteettisten lannoitteiden hintojen nousuun, mikä tarkoittaa, että agronomisten vaihtoehtojen löytämistä koskeva neuvonta voi olla kustannustehokkain vaihtoehto; pitää tärkeänä, että viljelijät saavat teknistä tukea riippumattomilta maatalojen neuvontapalveluilta, jotta he voivat käyttää sopivimpia ja tehokkaimpia agroekologisia tekniikoita; korostaa luonnonmukaisen maatalouden todistettua kykyä tuottaa elintarvikkeita ilman synteettisten lannoitteiden käyttöä;
23. varoittaa voimakkaasti käyttämästä sotaa kyynisesti tilaisuutena palata toimimattomaan ja luonnostaan kestävämpään nykytilanteeseen, joka on selvästi ja tieteellisesti todistettavasti soveltumaton tarkoitukseensa, ja uhraamasta keskipitkän ja pitkän aikavälin elintarviketurvaa lyhyen aikavälin hyötyihin, kuten karjan ruokintaan ja biopolttoaineiden käymistuotteisiin;
- o
- o o
24. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille,

¹³ Neuvoston direktiivi 91/676/ETY, annettu 12 päivänä joulukuuta 1991, vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta (EYVL L 375, 31.12.1991, s. 1).

Ukrainan presidentille, hallitukselle ja parlamentille sekä Venäjän federaation presidentille, hallitukselle ja parlamentille.